

Příspěvek – Pavel Beneš

Rád bych upozornil na neexistenci celkové koncepce let. dopravy v ČR zvláště v kontextu celé Evropy, kdy jsme obklopení takovými velkými letišti jako jsou Frankfurt, Mnichov, Berlín a Vídeň. Nejsou zachyceny ani v PUR ani ZUR. Měli bychom propagovat rovnoměrné rozprostření let. dopravy po republice, aby se minimalizovala případná návazná automobilová doprava. To platí v neztenčené míře i pro cargo. Rovněž tak letecký tranzit přes Prahu je v celkovém ekonomickém přínosu (s výjimkou majitele letiště) minimální, zato v ekologických zátěžích pro okolní obyvatelstvo maximální.

Měli bychom přijmout fakt, že neomezený vývoj čehokoli je nesmyslný a nutně nakonec vede ke kolapsu systému. Kladná zpětná vazba, která je průvodním jevem či zákonitostí rostoucího systému, je zároveň generátorem nestability a příčinou budoucího kolapsu, jak nás učí kybernetika. A to vše platí, pokud sledovaný systém považujeme za lineární. Tam totiž jsme schopni, při dobré vůli, udělat věrohodnou predikci. Příroda a její systémy se však bohužel lineárně nechovají (viz podivné atraktory) a tím spíše budou náchylné na nestabilitu či dokonce kolaps. Proto je zásadní nalézt pro každý systém jeho **optimální meze včas** a na ně systém řídit a nečekat až dojde ke kolapsu, který se pak obtížně a draho řeší. Současná praxe, především ekonomická, však není ochotna tento názor přijmout.

Současný ekonomický rozvoj a s tím i spojený rozvoj letectví, je generován potřebou stále vyšších zisků. Ty se dosahují samozřejmě různými metodami. Mimo extenzivního (lineárního) růstu má důležitou roli i zvyšování produktivity, tj. jiným způsobem vyjádřeno, snižováním podílu lidské práce, čehož důsledek je růst nezaměstnanosti. Takže musíme postavit další automatizované provozy, které vyrobí mnohem víc při menším počtu lidí, konkurence přispěje ještě robotizovanějším systémem, atd. Dostáváme se do zacyklení – geometrické posloupnosti, které nemá racionální řešení, pokud někdo nepovažuje válku za racionální řešení metodou smažeme to a jedeme od začátku znovu. Takovýto růst geometrickou řadou vede ke stoupajícím nárokům na suroviny a energie v limitě na nekonečnou hodnotu. Žádný regulační obvod na světě ani robot není nastaven na trvalý růst. Sama příroda se vykazuje limitovaným růstem svých součástí. Proto znovu vyzývám ke stanovení konečných mezí rozvoje! A to jsem se ještě nezmínil o tom, že každá výroba a spotřeba má i svůj odpad a produkuje i nežádoucí emise a hluk. Již současná úroveň emisí a hluku je zarážející a dostalo se na pořad jednání EU s výstupem vážného doporučení k jejich radikálnímu snižování. Je to obdobné jako zatěžování ČR rostoucím dluhem. Až přijde na zaplacení bude to stát mnoho, možná se to dotkne i stability života jako takového.

Mnoho oponentů bude namítat, že růst nelze zastavit, že by systém zkolaboval. My se ale dostali do bodu obratu, kdy další hmotný růst (alespoň ve vyspělých zemích) ke kolapsu povede (viz vliv bohatství na průměrnou obezitu, která je prokazatelně škodlivá). Proto, při již dostatečném nárůstu kvantity by mělo dojít ke změně kvality. Měli bychom začít pěstovat duchovní růst, kde máme jako lidstvo mnoho co dohánět.